

Euthanasia and Assisted Death

Morteza Abdoljabari¹, Marzieh Karamkhani^{2*}, Mahdi Fani¹, Fatemeh Dolatshahi³

1- Department of Islamic Education. Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

2- Department of Medical Education. Medical Education School, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

3- Engineering of Environmental Health, Health School, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Abstract

Euthanasia phenomenon is one of the major and emerging events in medical sciences which today many issues have been raised about it. Its relation with *theological* and *legal* discussions and health issues caused the necessity for research in this area. This paper first explains the issue of euthanasia and assisted death then answers to this question: Are actions performed on dying person are euthanasia? Finally, it concludes that any form of euthanasia has serious drawbacks and it is forbidden in religious sources. Ending a human life by themselves or others is not acceptable from the perspective of Islam because of extreme dignity of manslaughter and importance of the self-preservation. While assisted death and euthanasia have substantive differences, there is not any intention of ending the life in assisted death. It provides proper conditions for a dying believer to better transition from this world to the Hereafter.

Keywords: Euthanasia, Assisted death, Dying, Murder

* **Corresponding Author:** Marzieh Karamkhani; **Email:** m.karamkhani2012@gmail.com

اتانازی و احتضار

مرتضی عبدالجباری^۱، مرضیه کرمخانی*^۲، مهدی فانی^۱، فاطمه دولتشاهی^۳

۱- گروه معارف، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

۲- گروه آموزش پزشکی، دانشکده‌ی آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

۳- گروه مهندسی بهداشت محیط، دانشکده‌ی بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

چکیده

از رویدادهای مهم و نو ظهور در علم پزشکی، پدیده‌ی اتانازی است که امروزه مسائل بسیاری درباره‌ی آن مطرح شده است. رابطه‌ی این موضوع با بحث‌های فقهی- حقوقی و نیز ارتباط آن با مباحث پزشکی، اقتضای پیدایی پژوهش در این حوزه را فراهم آورده است. این مقاله در ابتدا به تبیین موضوع اتانازی و در کنار آن به تبیین موضوع احتضار پرداخته و به این سؤال پاسخ می‌دهد: آیا اقداماتی که برای شخص محتضر صورت می‌گیرد، اتانازی محسوب می‌شود؟ و در نهایت این‌گونه به نتیجه می‌رسد که هر گونه اتانازی اشکال جدی دارد و در منابع دینی انجام دادن آن ممنوع و حرام شمرده شده است. اگر خود فرد یا دیگران به عمر او پایان دهند، دلیل حرمت بسیار شدید قتل نفس و اهمیت حفظ جان، از نگاه دین اسلام مورد قبول نیست. درحالی که احتضار با اتانازی تفاوت ماهوی دارد و در آن، هیچ گونه نیت انسانی برای پایان دادن به عمر فرد وجود ندارد و فراهم نمودن شرایط برای فرد محتضر نیز صرفاً برای آمادگی وی برای انتقال بهتر از این دنیا به آخرت است تا محتضر مؤمن از دنیا برود.

واژگان کلیدی: اتانازی، احتضار، مرگ، قتل

مقدمه

جستاری کامل را فراروی پژوهشگران قرار داده است. البته مقاله پیش رو سعی ندارد که تنها در باب اتانازی به بیان مفاهیمی بپردازد؛ و از آن‌جا که در فقه برای محتضر احکامی بیان شده و به نظر بعضی از افراد ممکن است این احکام نزدیک به مسئله‌ی اتانازی باشد و یا حتی اتانازی محسوب گردد، درصدد آن است که به تبیین هر دو موضوع، یعنی اتانازی و احتضار بپردازد. همچنین به این سؤال پاسخ دهد که آیا اعمالی که برای شخص محتضر انجام می‌شود، به نوعی اتانازی محسوب می‌شود؟

برای پرداختن به این موضوع، در ابتدا به بیان مفهوم شناسی چند واژه‌ی اصلی پرداخته، پس از آن به تبیین دو موضوع اصلی این مقاله یعنی اتانازی و احتضار می‌پردازیم.

مفهوم شناسی اتانازی

اتانازی^۱ کلمه‌ی یونانی است که در آن پیشوند EU، به معنی خوب و درستبه کلمه‌ی THANASIA، به معنای مرگ، پیوند

دانش پزشکی، بیش از سایر دانش‌ها با علم فقه در ارتباط است؛ چه اینکه بخش مهمی از پرسش‌های نوپیدا، مانند اتانازی، تغییر جنسیت، تلقیح مصنوعی، شبیه‌سازی و... که فقه را به پاسخگویی فراخوانده، از دانش پزشکی به حریم آن راه یافته است. از رویدادهای مهم و نو ظهور در این زمینه، پدیده‌ی «اتانازی» است و در آن، احتمال مطابقت واجبات و مستحبات محتضر با اتانازی وجود دارد و همین، محور مقاله‌ی حاضر خواهد بود. مباحث درباره‌ی خاتمه دادن به حیات انسان، مباحثی درباره‌ی «ارزش» و زندگی انسان‌ها است. برخی اعتقاد دارند که حیات، حد اعلای خوبی است و دیگر خوبی‌ها با وجود حیات و زندگی معنا می‌یابد. بدون زندگی و حیات، هیچ خوبی یا ارزشی وجود ندارد. گرچه اتانازی، بحثی نو پیدا است، گستره و دامنه‌ی آن بسیار فراگیر می‌نماید. ارتباط این موضوع با بحث‌های فقهی- حقوقی و ارتباط آن با مباحث پزشکی، اخلاقی و حتی مسائل فلسفی نفس، اقتضای پیدایی

^۱ - Euthanasia